

Sygn. akt V KZ 25/21

POSTANOWIENIE

Dnia 29 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **C. T.**,
skazanego za czyn z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 29 lipca 2021 r.,
zażalenia skazanego na zarządzenie sędziego Sądu Okręgowego w G. z dnia 19
marca 2021 r., sygn. akt IV Ka (...), o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie
na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 5
lutego 2021 r. sygn. akt IV Ka (...),
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił
zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy

UZASADNIENIE

W dniu 11 lutego 2021 r. C. T. nadesłał drogą mailową do Sądu Okręgowego w G. wniosek o sporządzenie na piśmie i doręczenie mu uzasadnienia wyroku tegoż Sądu z dnia 5 lutego 2021 r., wydanego w sprawie o sygn. akt IV Ka (...). Wniosek ten nie zawierał żadnego podpisu (k. 883).

Następnie w dniu 12 lutego 2021 r. C. T. nadesłał tożsamy wniosek, również drogą mailową, tym razem zawierający już elektroniczną formę własnoręcznego podpisu – skan (k. 886).

Zarządzeniem z dnia 12 lutego 2021 r. C. T. został wezwany do uzupełnienia braków formalnych wniosku poprzez nadesłanie wniosku zawierającego oryginalny podpis wnioskodawcy oraz wskazanie czy wniosek dotyczy całości wyroku czy jedynie rozstrzygnięcia o karze i innych konsekwencjach prawnych czynu (k. 887).

Wezwanie do uzupełnienia braków formalnych doręczono mu w dniu 5 marca 2021 r. (k. 891).

W dniu 12 marca 2021 r., a więc w ostatni dzień ustawowego terminu do uzupełnienia braków formalnych wniosku, C. T. nadesłał drogą mailową do Sądu Okręgowego pismo, w którym wskazał, że nie jest w stanie uzupełnić braków formalnych, albowiem „zaniemógł na serce”, w tym dniu zdjęto mu aparat Holtera, ponadto nie rozumie wezwania do uzupełnienia braków formalnych i pozostaje w przekonaniu, że wyrok powinien mu zostać doręczony z urzędu. W tym piśmie skazany sformułował także wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu do złożenia kasacji do Sądu Najwyższego. Pismo zawierało wyłącznie elektroniczną formę podpisu własnoręcznego – skan (k. 889).

Zarządzeniem z dnia 19 marca 2021 r. sędzia Sądu Okręgowego w G. odmówiła przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku z dnia 5 lutego 2021 r., wydanego w sprawie o sygn. akt IV Ka (...), albowiem skazany w terminie nie uzupełnił braku formalnego w postaci własnoręcznego podpisu wniosku.

Powyższe zarządzenie zostało doręczone skazanemu w dniu 9 kwietnia 2021 r. (k. 899). Zażalenie na to zarządzenie wniósł osobiście C. T., składając je w terminie (k. 908). W swoim piśmie procesowym wskazał przede wszystkim na tożsame okoliczności jak w piśmie z dnia 12 marca 2021 r., a więc brak doręczenia wyroku z urzędu, niezrozumienie wezwania do uzupełnienia braków formalnych oraz niezrozumienia niedopuszczalności składania pism za pomocą poczty elektronicznej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie, dlatego też Sąd Najwyższy postanowił utrzymać w mocy zaskarżone zarządzenie.

Na wstępie należy wskazać, że w piśmie procesowym zawierającym zażalenie na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o uzasadnienie wyroku, skazany zawarł szereg postulatów i wniosków dotyczących samego wyroku skazującego wydanego w jego sprawie. W szczególności, skazany kwestionował bezstronność i obiektywizm Sądu orzekającego w jego sprawie w I instancji. Należy

wyjaśnić, że w tym postępowaniu, rozpoznając zażalenie skazanego na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem, Sąd Najwyższy bada jedynie prawidłowość tego zarządzenia a nie wyroku skazującego wydanego wobec skarżącego. Toteż w dalszych rozważaniach Sąd Najwyższy odniesie się wyłącznie do zasadności wydania wspomnianego zarządzenia.

Skarżący twierdzi, że wyrok powinien być mu doręczony z urzędu. Należy wskazać, że obecnie obowiązujące przepisy Kodeksu postępowania karnego co do zasady nie przewidują doręczenia wyroku Sądu odwoławczego z urzędu. Zgodnie z art. 524 § 1 zd. 2 k.p.k. wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem należy zgłosić w sądzie, który wydał orzeczenie, w terminie zawitym 7 dni od daty ogłoszenia orzeczenia, a jeżeli ustawa przewiduje doręczenie orzeczenia, od daty jego doręczenia. Z powyższego należy wywodzić, że wyrok Sądu odwoławczego doręcza się wyłącznie, gdy ustawa tak stanowi, a więc wyłącznie, jeśli istnieje ku temu przewidujący to wprost przepis ustawy. Zgodnie z art. 422 § 2a k.p.k. ma to miejsce względem oskarżonego pozbawionego wolności, który nie ma obrońcy i – pomimo złożenia wniosku o doprowadzenie go na termin rozprawy, na którym ogłoszono wyrok – nie był obecny podczas ogłoszenia wyroku. Taka sytuacja nie zaszła w niniejszej sprawie, chociażby dlatego, że skazany nie był na etapie postępowania apelacyjnego pozbawiony wolności. Podsumowując, Sąd nie naruszył prawa nie doręczając z urzędu skazanemu odpisu wyroku wydanego dnia 5 lutego 2021 r. Należy dodać, że skarżący został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy przed Sądem odwoławczym (k. 833), nie złożył skutecznego wniosku o zmianę tego terminu, a więc miał możliwość, aby stawić się na rozprawie odwoławczej, a następnie na ogłoszeniu wyroku i wysłuchać jego ustnych motywów oraz szczegółowych pouczeń co do możliwości zaskarżenia tego wyroku.

Skarżący podnosi w zażaleniu, że nie zrozumiał wezwania do usunięcia braków formalnych wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Argumentuje też, że w innych sądach istnieje możliwość wnoszenia pism procesowych przez przesłanie ich za pomocą poczty elektronicznej.

Zgodnie z art. 119 § 1 pkt 4 k.p.k. pismo procesowe musi zawierać m.in. podpis wnoszącego. Chodzi tu o podpis własnoręczny. Tym samym za brak

podpisu należy uznać sytuację, gdy podpis jest jedynie kserograficznym odwzorowaniem oryginału, wynikającym ze złożenia pisma w kserokopii czy nadania go za pośrednictwem urzędnika służącego do komunikowania się na odległość (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2020 r., III KZ 20/20; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2020 r., III KZ 8/20; M. Kurowski, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el 2021, komentarz do art. 119, t. 1). Należy jednak podkreślić, że sam fakt przesłania pisma procesowego, w tym także środka odwoławczego, za pośrednictwem urzędnika służącego do komunikowania się na odległość, w tym tak jak w niniejszej sprawie maila, nie dyskredytuje automatycznie takiego pisma. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego wydaną w sprawie I KZP 29/06 (OSNKW 2007, z.1, poz. 1), środek odwoławczy może być wniesiony za pomocą telefaksu, jednak skuteczność tego pisma procesowego warunkuje uzupełnienie wymogu formalnego, polegającego na złożeniu na nim własnoręcznego podpisu przez wnoszącego środek. Analogiczne reguły dotyczą sytuacji wniesienia pisma drogą mailową. Sąd Okręgowy postąpił więc prawidłowo wzywając skarżącego do uzupełnienia braku formalnego w postaci własnoręcznego podpisu i to jedynie nieuzupełnienie tego braku, a więc brak własnoręcznego podpisu – spowodował, że odmówiono przyjęcia przedmiotowego wniosku.

W żaden sposób nie zmienia tego fakt, że okresowo, w związku ze stanem epidemii COVID-19 w Sądzie Okręgowym w W., a więc Sądzie, który nie orzekał w niniejszej sprawie, dopuszczono możliwość wnoszenia środków odwoławczych drogą mailową. Należy wyraźnie podkreślić, że procedura obowiązująca w Sądzie Okręgowym w W. nie zmieniała obowiązującego art. 120 § 1 k.p.k., a jedynie odsuwała w czasie wezwanie do uzupełnienia braków formalnych. Powyższe wynika chociażby z grafiki zamieszczonej przez skarżącego w tekście zażalenia, ale także z komunikatu na stronie internetowej tego Sądu, gdzie wyraźnie wskazano, iż „środki zaskarżenia oraz wnioski o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia lub zarządzenia wniesione poprzez wydrukowanie w Sądzie będą podlegać uzupełnianiu braków formalnych, według obowiązujących przepisów (m.in. podpis, załączniki do pisma itp.)”.

Odnosząc się do niezrozumienia wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku w przedmiocie jego zakresu, należy wskazać, że było ono jasne i czytelne: wymagano wskazania czy wniosek dotyczy całości wyroku, czy też wyłącznie rozstrzygnięcia o karze i innych konsekwencjach prawnych czynu. Należy zauważyć, że art. 422 § 2 k.p.k. wymaga takiego właśnie sformułowania wezwania. We wniosku należy wskazać, czy dotyczy całości wyroku czy też niektórych czynów, których popełnienie oskarżyciel zarzucił oskarżonemu, bądź też jedynie rozstrzygnięcia o karze i o innych konsekwencjach prawnych czynu. Jeżeli skarżący nie zgadzał się z zapadłym wyrokiem w ogólności, należało wnieść o uzasadnienie co do całości wyroku. Trzeba przy tym zauważyć, że zaskarżone zarządzenie zostało wydane z powodu nieuzupełnienia braku formalnego w postaci nieopatrzenia wniosku własnoręcznym podpisem skazanego a nie z powodu niewskazania zakresu tego wniosku.

Podsumowując, z akt sprawy wynika, że skazany nie uzupełnił w terminie braków formalnych swego wniosku, do czego został prawidłowo wezwany pismem z dnia 15 lutego 2021 r. (k. 888). Wezwanie do uzupełnienia braków formalnych doręczono mu w dniu 5 marca 2021 r. (k. 891), a więc 7-mio dniowy termin do dokonania tej czynności upływał w dniu 12 marca 2021 r. Wobec tego zaskarżone zarządzenie jest zgodne z przepisami prawa.

Na koniec pozostaje odnieść się jeszcze do kilku okoliczności.

W ostatnim dniu terminu do uzupełnienia braków formalnych skarżący przysłał drogą mailową do Sądu Okręgowego pismo, że nie jest w stanie uzupełnić braków formalnych przede wszystkim ze względu na stan zdrowia. Z tego pisma wynika, iż w dniu 12 marca 2021 r. skazanemu zdjęto już aparat Holtera, a więc nie były względem niego prowadzone badania diagnostyczne, zaś kolejne badania wyznaczono skazanemu dopiero na dzień 16 marca 2021 r. Z tych okoliczności nie wynika, aby w terminie 7 dni wskazanym przez Sąd stan zdrowia uniemożliwiał skazanemu dokonanie czynności podpisania i wysłania wniosku, skoro był on zdolny do sporządzenia i przesłania do Sądu drogą elektroniczną wspomnianego obszernego pisma w dniu 12 marca 2021 r. Niezależnie od tego trzeba stwierdzić, że przewidziany w art. 120 § 1 k.p.k. 7-dniowy termin do uzupełnienia braków

formalnych pisma nie jest terminem zawitym i nie podlega procedurze przywrócenia.

Sąd Najwyższy dostrzega, że w piśmie z dnia 12 marca 2021 r. przesłanym do Sądu Okręgowego w G. za pomocą poczty elektronicznej skarżący zawarł również wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu. Złożenie takiego wniosku nie wstrzymywało jednak przewidzianego w art. 120 § 1 k.p.k. terminu do uzupełnienia braków formalnych wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Z woli ustawodawcy termin do dokonania czynności ulega zawieszeniu dla strony postępowania na czas rozpoznania wniosku o przyznanie pomocy prawnej ale jedynie wówczas, gdy warunkiem skuteczności tej czynności jest jej dokonanie przez obrońcę lub pełnomocnika (art. 127a § 1 k.p.k.). Tymczasem czynność uzupełnienia braków formalnych wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem nie jest objęta tym wymogiem.

Sąd Najwyższy dostrzega też, że w punkcie 2 zarządzenia z dnia 19 marca 2021 r., zawierającym pouczenie o terminie zaskarżenia tego zarządzenia, zamiast wskazania „7 dni” zamieszczono zwrot „& dni”. To uchybienie nie miało jednak wpływu na sytuację skarżącego, skoro skutecznie, w terminie wywiódł on zażalenie na to zarządzenie.

Podsumowując, pomimo prawidłowego wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie wyroku, skarżący nie dopełnił tego wymogu. Był też prawidłowo pouczone, że niedopełnienia braków formalnych będzie skutkowało uznaniem jego wniosku za bezskuteczny. Wobec powyższego zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku skarżącego o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku, jako prawidłowe, należało utrzymać w mocy.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.